Meetnet nachtvlinders

Nieuwsbrief februari 2026

Beste nachtvlindertellers, voor je ligt de eerste nieuwsbrief van het meetnet nachtvlinders van 2026. We kunnen op dit moment gerust zeggen dat het weer ons de eerste weken van het nieuwe jaar nog niet echt heel gunstig gezind is geweest om de val te plaatsen. In het noorden van het land is het vrijwel de hele periode te koud geweest, op een korte periode halverwege januari na waarin het wat zachter was. In het zuiden zijn sommige nachten wel wat warmer gebleven. Een aantal van jullie heeft het er toch op gewaagd om de val(len) te plaatsen! In deze nieuwsbrief willen we kort terugblikken op een aantal belangrijke en/of interessante zaken uit 2025, waarna we ook snel vooruit willen blikken op de aankomende periode.

Nieuwe soorten binnen het meetnet

Aan het begin van een nieuw jaar is het altijd leuk om terug te blikken op bepaalde zaken. Zo willen we hier terugblikken op een aantal nieuwe soorten die in 2025 binnen het meetnet zijn waargenomen. Opvallend was het klein purperuiltje, dat tot voor 2025 nooit was ingevoerd, en in 2025 op 7 verschillende routes. Het was dan ook een goed jaar voor deze zeer kleine trekvlinder, die verspreid over het land op verschillende plekken werd gezien. De meeste waarnemingen waren langs de kust. Daarnaast kregen we ook voor het eerst waarnemingen van nabuur-volgeling (een recente nieuwkomer in ons land), witbandspanner, klein geel weeskind, witte sparspanner, springzaadspanner, gelijnde micro-uil, bruine prachtuil, bruine bosbesuil en hoogveenvlekuil. Laatstgenoemde soort is natuurlijk zeer lastig te herkennen en werd middels genitaalonderzoek bevestigd. We zijn erg blij dat er ieder jaar nog steeds weer nieuwe soorten gezien worden. Het uitbreiden van de meetpunten in de natuurgebieden heeft hier ook zeker aan bijgedragen. De lijst met nieuw aangetroffen microvlinders is vooralsnog te lang om hier op een overzichtelijke manier met jullie te delen, maar ook die groeit gestaag. Wel willen we benadrukken dat nieuwe soorten natuurlijk erg leuk zijn, maar dat het binnen het meetnet er natuurlijk om draait om van zo veel mogelijk verschillende soorten een betrouwbare trend te kunnen berekenen.

Figuur 1: Het klein purperuiltje is zeer klein, maar wel degelijk een macro. Dit exemplaar werd aangetroffen nabij Westerschouwen in een LedEmmer. Foto: Maarten Sluijter.

Check je spullen!

Aangezien de meeste van jullie de val naar alle waarschijnlijkheid nog niet geplaatst hebben dit jaar, herhalen we deze oproep nog een keer. Mocht je nachtvlinders monitoren met een LedEmmer, hierbij de oproep om in deze ‘rustige’ nachtvlinderperiode je materialen te checken. Doen je LEDlampjes het bijvoorbeeld nog allemaal? Zo niet, dan raden we je aan om de LEDstrip te vervangen. Kom niet voor verrassingen te staan als je straks weer wilt beginnen met inventariseren. Werken bepaalde materialen niet naar behoren? Neem dan contact met ons op. Misschien heb je nog garantie of zorg anders voor een nieuwe lamp. Op de website kan je onderaan deze pagina de LEDsetjes bestellen.

Terugblik op een aantal soorten

Zoals we in de meeste nieuwsbrieven terugblikken op de vliegpiek van een aantal soorten uit een bepaalde periode, laten we nu een aantal soorten uit 2025 zien die het opmerkelijk goed, of juist minder goed deden. Helaas kunnen we ze niet allemaal laten zien, dus het is een selectie. Dit zijn nog steeds voorlopige resultaten, het CBS is aan het rekenen met al jullie tellingen, en deze zullen worden samengevat in de Vlinderbalans die 1 april uit komt.

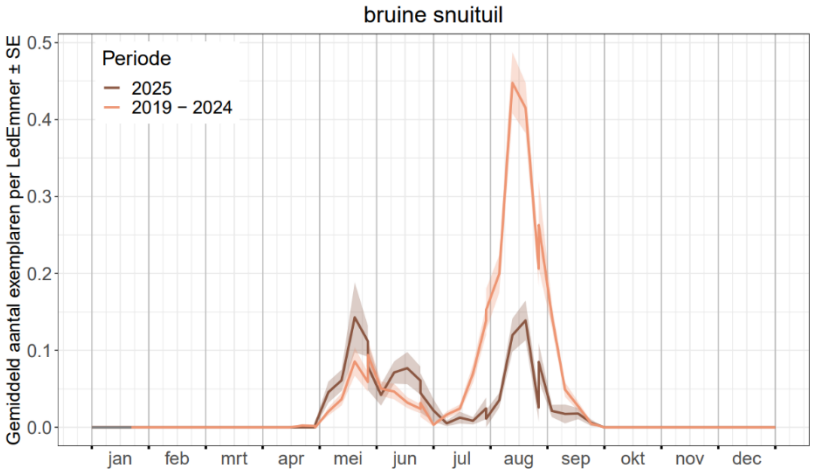

De bruine snuituil, die als rups voornamelijk van brandnetel leeft, was in de tweede vliegpiek een stuk minder aanwezig dan het gemiddelde van de afgelopen 5 jaar. De eerste vliegpiek in het voorjaar was min of meer gelijk, of iets beter. Deze typische soort van bossen, tuinen en parken was in de nazomer blijkbaar een stuk minder aanwezig.

Een soort die in 2025 in natuurgebieden juist wel vaker werd gezien, is de donkere wapendrager. Zowel in de vliegpieken in het voorjaar en in de nazomer laat hij in 2025 twee duidelijke pieken zien. Deze soort leeft van wilg en komt vrijwel alleen voor in natuurgebieden. Op meetpunten in tuinen wordt hij vrijwel nooit waargenomen.

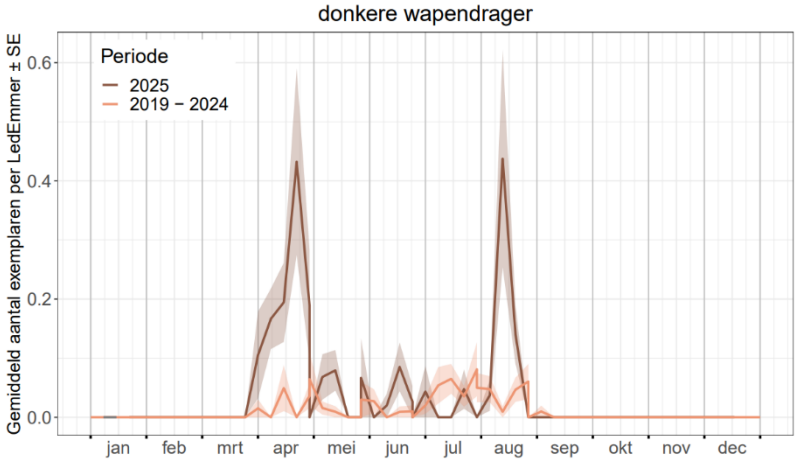

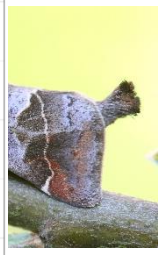

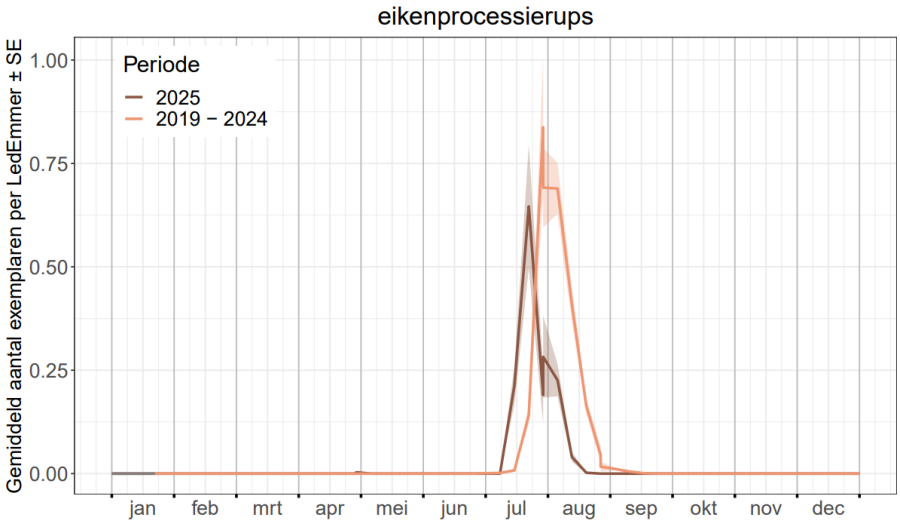

We zien in het meetnet al een aantal jaren dat de eikenprocessierups geen hele hoge aantallen meer bereikt. Ook in 2025 lag het aantal lager dan het gemiddelde over de afgelopen vijf jaar. Of deze daling door zal zetten is maar de vraag, aangezien de eikenprocessierups ook ineens weer kan gaan pieken. De aantallen in 2025 leken weer iets hoger te liggen dan die van 2024.

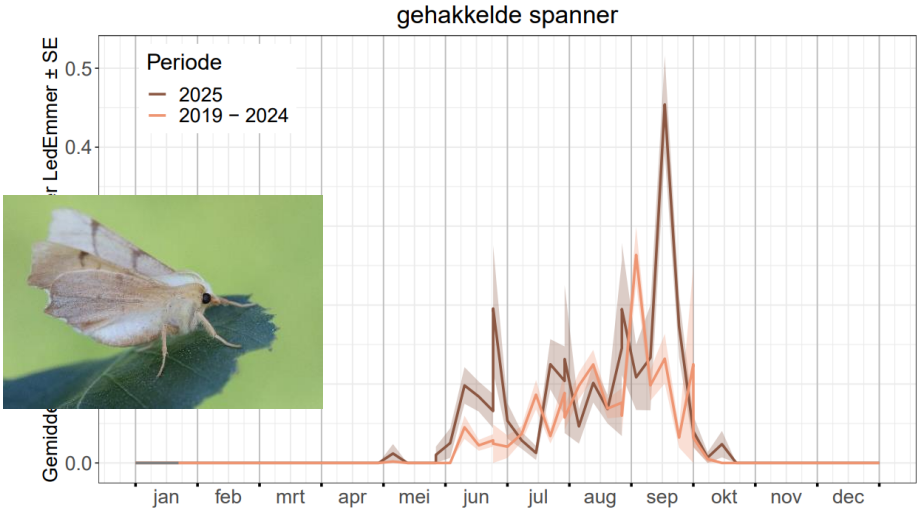

De gehakkelde spanner lijkt over de afgelopen jaren een lichte toename te laten zien, maar komt nog steeds vrijwel alleen in de oostelijke helft van ons land voor. Ook wordt hij in Zeeland met regelmaat waargenomen. De gehakkelde spanner liet in 2025 voornamelijk in de nazomer een duidelijke piek in de aantallen zien. Deze soort wordt ook veel in tuinen aangetroffen.

De grote voorjaarsspanner kende in 2025 een minder goed jaar. Ook kan het weer van invloed zijn op de aantallen van dit soort soorten, aangezien er in het vroege voorjaar met slecht weer minder geteld wordt. We zijn benieuwd wat deze soort in het voorjaar van 2026 gaat doen.

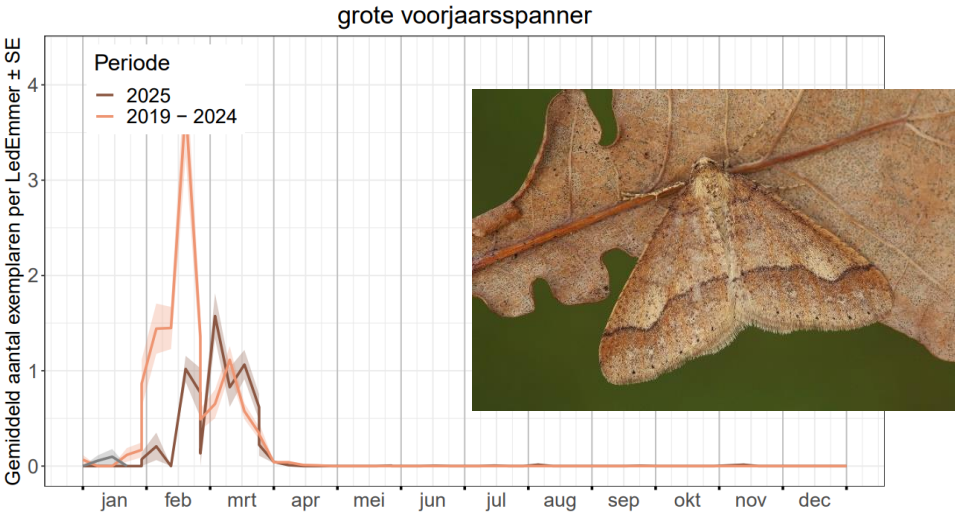

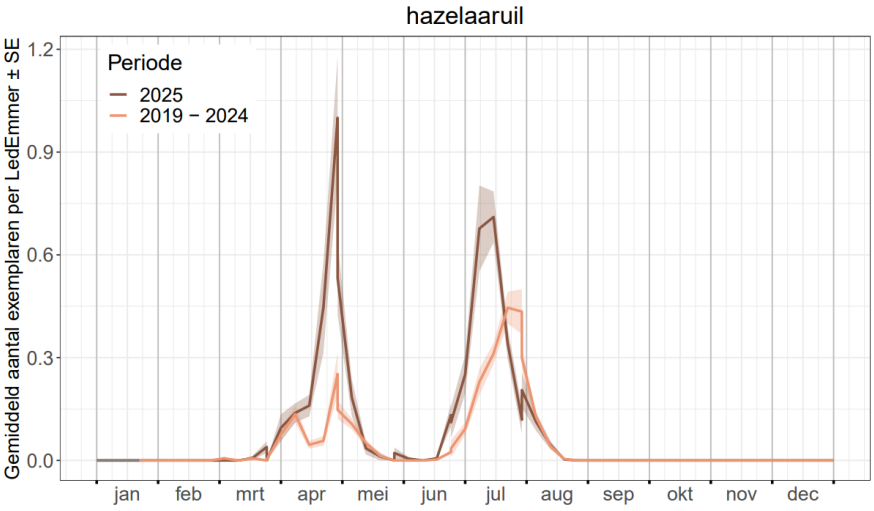

De hazelaaruil heeft meestal twee duidelijke vliegpieken: in april-mei en in juni-juli. Dit jaar zien we in de meetnetdata dat de soort het, vooral tijdens de eerste vliegpiek) beter deed dan gemiddeld gezien over de afgelopen vijf jaar. De hazelaaruil is een algemene soort in bossen, parken en tuinen en wordt binnen het meetnet vaak waargenomen.

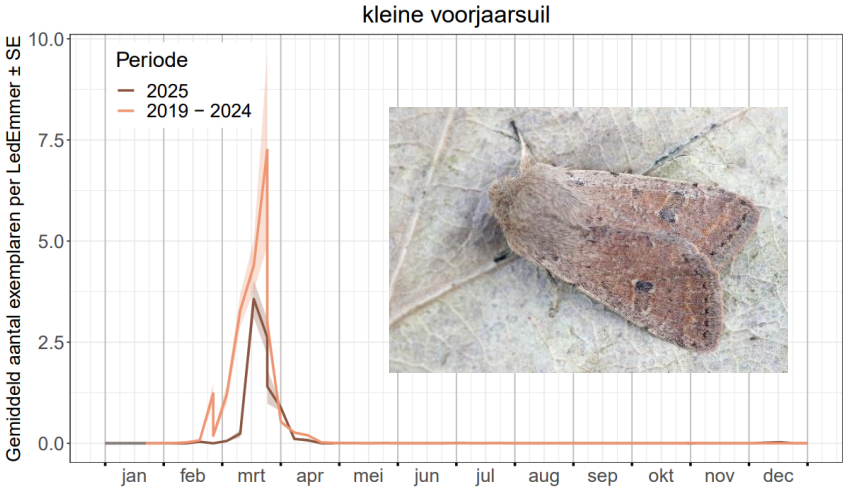

De kleine voorjaarsuil kan in sommige jaren enorm pieken, zoals bijvoorbeeld in 2021. In 2025 was hier echter niet echt sprake van en lagen de aantallen lager dan in het gemiddelde van 2019-2024. De soort begint over een dikke maand weer met vliegen, we zijn benieuwd hoe hij het in 2026 zal gaan doen!

De randvlekuil had gezien de gegevens in het meetnet een goed jaar. Deze soort wordt voornamelijk in bossen aangetroffen, maar ook in tuinen en parken wordt hij regelmatig gezien. Het is een typische soort van de vroege zomer, en de aantallen zijn in de tweede helft van juni vaak het hoogst.

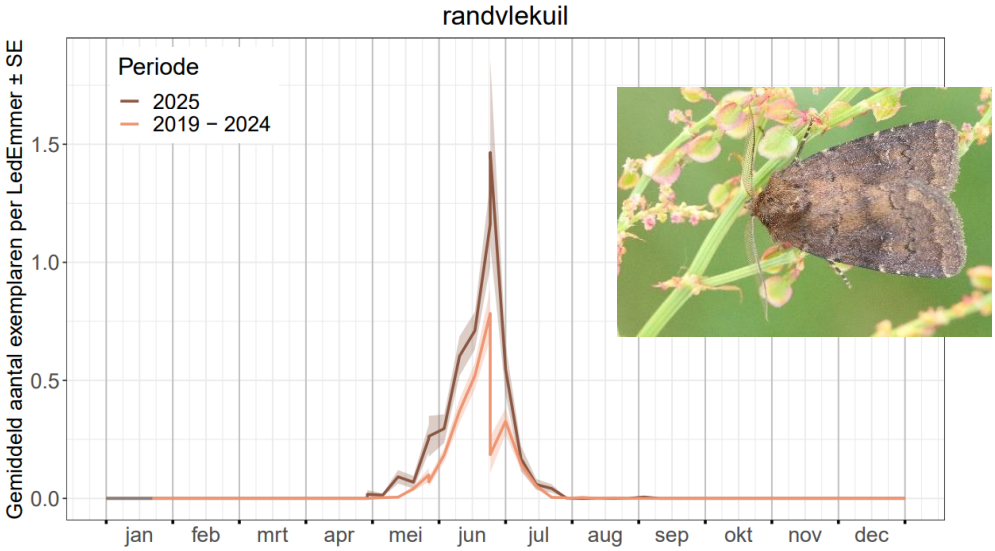

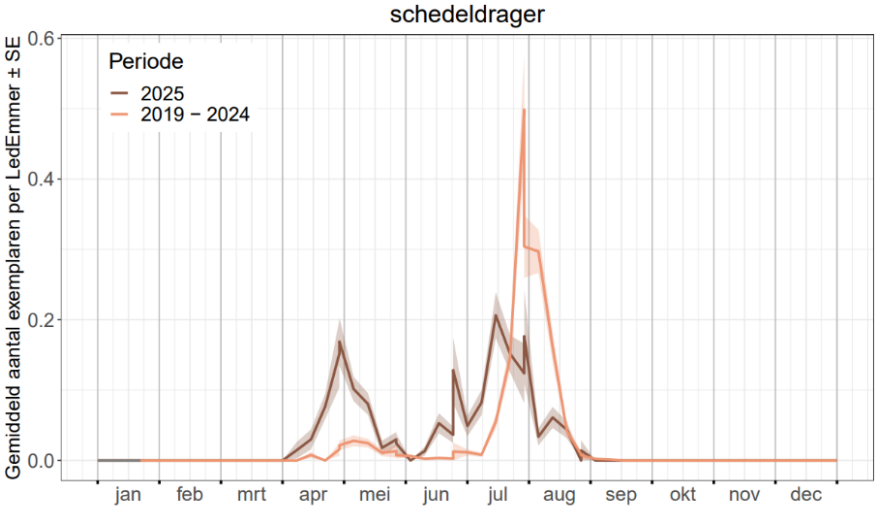

Waar de schedeldrager voornamelijk in 2024 nog vrij hoge aantallen had in de zomermaanden, was dat in 2025 weer wat minder. Wel had de soort tijdens de eerste vliegpiek in april-mei wat hogere aantallen. De schedeldrager is een vrij algemene soort die wordt aangetroffen in bossen, parken en tuinen, maar nooit in hoge aantallen tegelijkertijd.

Aantallen per jaar

In het meetnet is in het overzicht per meetpunt nu een grafiek ingebouwd, om snel te kunnen zien hoe de aantallen zich van jaar tot jaar verhouden. De grafiek wordt getoond als je met je cursor over een soortnaam heen beweegt. De functie werkt overigens alleen als je meerdere jaren op eenzelfde meetpunt hebt geteld 😉. Het gaat hier dus om aantallen per jaar, en niet om gemiddelden per telling.

Soort	2020	2021	2022	2023	2024	2025
aangebrande spanner	-	4	-	2	11	6
aardappelstengelboorder	-	1	-	-	-	-
agaatvlinder	5	5	9	2	8	3
appeltak	3	14	4	17	48	13
berkenbrandvlerkvlinder	-	6	-	1	1	4
berkeneenstaart	-	5	4	1	7	3
berkenoogspanner	-	-	1	-	2	2
berkenwintervlinder	-	-	2	1	-	-
beukeneenstaart	1	6	1	4	7	3
blauwbandspanner	-	2	1	-	2	-
bleke eenstaart	-	-	2	-	6	-
bleke grasuil	-	2	-	-	-	1
bont schaapje	-	-	-	1	2	-
bonte bandspanner	-	-	-	-	-	1
boogsnuituil	-	1	-	2	4	-
bosbesbruintje	-	-	-	1	-	-
bosbesuil	39	23	84	55	37	2
brandvlerkvlinder	-	4	-	1	3	-
brede-w-uil	-	-	-	4	5	-

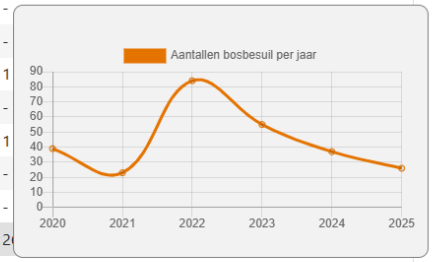

Persoonlijke rapportage: terugblik op 2025

We danken iedereen hartelijk die in 2025 tellingen heeft ingevoerd in het meetnet nachtvlinders! De laatste tijd sturen we (onregelmatig) een persoonlijke rapportage mee samen met deze nieuwsbrief. Hierin kan je als teller vrij snel zien wat de aantallen op jouw meetpunt(en) waren en wat de meest bijzondere soorten waren. Ook is er een totaallijst opgenomen van alle soorten die je dat betreffende jaar hebt gezien, en daarnaast sturen we ook de totaallijst mee van alle soorten die je ooit in het meetnet hebt ingevoerd. Met deze nieuwsbrief sturen we de (langverwachte) persoonlijke rapportage over 2025 mee. Mocht je nog leuke toevoegingen hebben voor deze rapportage laat het dan vooral weten, al kunnen we niet beloven dat we er iets mee doen 😉. Veel plezier met doorlezen! Mocht je vragen of opmerkingen hebben over de rapportage, laat het ons gerust weten.

Vooruitblik

Zoals gezegd is het weer op dit moment er niet naar om de val(len) te plaatsen. Mocht dat op korte termijn wel weer het geval zijn, dan is het uitkijken naar de voorjaarssoorten. In warmere nachten in de maand januari zijn wel al enkele soorten waargenomen, zoals kleine voorjaarsspanner, perentak en voorjaarsspanner. Toch waren de hoogste aantallen van de bosbesuil en de zwartvlekwinteruil. Deze soorten vliegen nu, maar zijn enkel waar te nemen als de nachttemperatuur een paar graden boven het vriespunt uitkomt.

Het plaatsen van de val in de maand februari levert in geschikte nachten vooral aantallen op in bossen en parken. Omdat de meeste soorten die momenteel actief zijn, als rups leven van bomen en struiken, zijn ze bijvoorbeeld in het agrarisch gebied in veel lagere aantallen aanwezig. Ook in tuinen kunnen de aantallen in de eerste maanden nogal wat tegenvallen. Mocht je je LedEmmer in een bos willen plaatsen, regel dan eerst toestemming van de terreineigenaar.

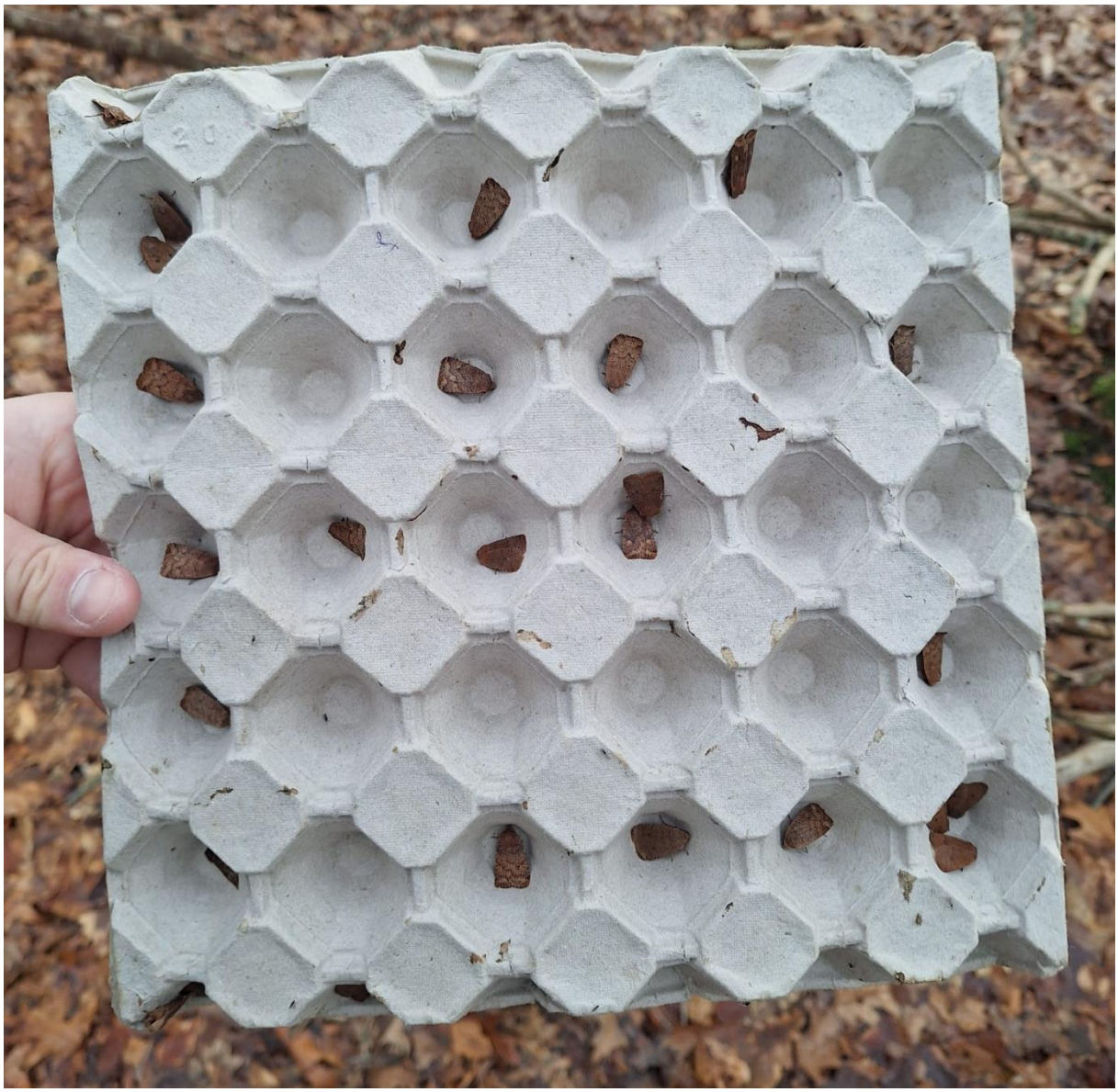

Figuur 2: Op warme avonden in januari zijn de bosbesuilen actief.

Meetpunten in Friese moerasgebieden gezocht!

Hoewel we in een aantal moerasgebieden ondertussen meetpunten hebben, zijn er toch ook nog veel gebieden waar we momenteel geen zicht hebben op de lokale nachtvlinderdiversiteit. **We hebben nog een aantal LedEmmers beschikbaar voor geïnteresseerde vrijwilligers die in moerasgebieden nachtvlinders willen tellen.** Denk hierbij aan de Alde Feanen, Lendevallei, of de Wieden. Heb je een ander gebied op het oog die hier niet benoemd staat, schroom dan niet om contact op te nemen **jannes.boers@vlinderstichting.nl**

In het nieuws

Op zaterdag 7 maart is weer onze landelijke dag in Wageningen. Jullie zijn allemaal van harte welkom! Opgeven is wel nodig, dat kan je doen via deze link. Het programma wordt snel bekend gemaakt. We hopen je te zien!

- **De buxusmot is er nog steeds**
- **Nachtvlinders stropen in de winter**
- **Perentak kan tegen de kou**

Contact

Landelijk Meetnet Nachtvlinders
Rik Wever, José Kok, Jannes Boers, Maurits Mocnik en Jurriën van Deijk

Tel.: 0317 467346
meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Nachtvlinders. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te zetten.